

Merlet

Edició Digital

Butlletí informatiu del Museu de Terrassa**2n. semestre de 2012 - Núm 41****41**

Editorial

La Seu d'Ègara: obrint camí cap al Patrimoni Mundial

Museu de Terrassa. Retaule petri. Fotografia: Rafael Casanova

La Seu d'Ègara s'està situant progressivament com un conjunt monumental únic en el context del patrimoni artístic i arquitectònic nacional i internacional. Els treballs d'excavació arqueològica, recerca científica i museïtzació portats a terme gràcies al Pla Director de les Esglésies de Sant Pere, culminats el 2009, han permès destacar el caràcter excepcional d'aquesta antiga seu episcopal en el context dels primers segles del cristianisme a l'Europa occidental, en una antiguitat tardana que prolonga la cultura romana fins al final del regne visigot.

En les darreres setmanes s'ha constituït el Consell Assessor en el qual s'apleguen experts de diferents disciplines, amb l'objectiu d'aportar visions complementàries a la candidatura de la Seu d'Ègara a ser declarada Patrimoni Mundial per la UNESCO. I properament, en els primers mesos de 2013, es constituirà també la Comissió de Ciutat que ha de tenir un paper participatiu i actiu en la promoció de la candidatura a dintre i a fora de Terrassa.

L'Ajuntament, a través del servei de Cultura, ha estat treballant al llarg de la segona meitat de 2012 les bases

per a aquesta candidatura, que s'ha de materialitzar en la presentació d'una proposta formal a la Generalitat de Catalunya en la primera meitat de l'any 2013. En cas que el govern català inclogui la Seu d'Ègara dintre de la seva llista de monuments seleccionats, aquesta s'haurà de presentar al Ministeri de Cultura del govern espanyol, al qual li correspon aprovar-la i sotmetre-la a l'anàlisi i decisió per part de la UNESCO.

El camí, doncs, serà llarg i cal preparar-se a fons per superar els reptes que anirem trobant. El temps dedicat a articular amb el màxim rigor científic i qualitat expositiva la candidatura és un temps ben invertit per enfortir els arguments a favor de la declaració de la Seu d'Ègara com a Patrimoni de la Humanitat. La UNESCO valora la singularitat artística o arquitectònica d'un monument en funció d'una sèrie de criteris molt exigents, que posen l'accent en la universalitat de tot el patrimoni cultural reconegut fins ara arreu del món. Catalunya i Espanya compten amb nombrosos elements patrimonials i immaterials entre el miler de referències distingides fins ara per aquesta organització de les Nacions Unides.

La Seu d'Ègara compta amb poderosos arguments per avalar la candidatura, entre els quals destaquem la singularitat i antiguitat de les pintures murals de les tres esglésies, situades en el context de l'art cristià d'arrels romanes més antic a Europa occidental. Altres característiques úniques les trobem en els valors arquitectònics i artístics d'un conjunt que ha conservat la fesomia d'un conjunt episcopal dels primers segles del cristianisme, en una antiguitat tardana que prolonga a Catalunya la poderosa influència cultural romana fins als temps del regne visigot de Toledo. Per altra banda, la intervenció humana en el paisatge al llarg dels segles, la pròpia riquesa arqueològica del recinte, la seva continuïtat al llarg de més de quinze segles són, entre d'altres, factors que complementen la candidatura ara en preparació.

En la primavera de 2013 preveiem entrar en una nova fase, una vegada definida la candidatura i l'estratègia de comunicació que l'acompanyarà: la seva presentació oficial i l'inici dels tràmits que, amb el suport de tota la ciutat, confiem que culminaran amb el reconeixement dels valors culturals universals de la Seu d'Ègara.

L'EXPOSICIÓ

Us recordem que fins al 28 de febrer de 2013 podeu visitar l'exposició temporal de llarga durada **La riuada del 62 a Terrassa. L'abans i el després de la ciutat** a la Sala del Tinell del Castell Cartoixa de Vallparadís.

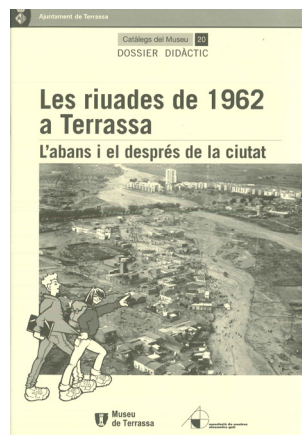

Àmbit *La ciutat oblidada: els invisibles*

De moment, l'han visitada un total de 6.559 persones. El Museu ofereix la possibilitat de fer visites guiades. Les persones interessades podeu sol·licitar informació al 93 739 70 72.

Completant la mostra trobareu el Catàleg núm. 20, que podeu adquirir a les seccions del Museu de Terrassa.

L'Associació de Mestres Alexandre Galí, el Patronat Municipal d'Educació i el Museu de Terrassa han col·laborat en l'edició d'un **dossier didàctic** per treballar l'exposició de la riuada amb l'alumnat de cycle superior d'Educació Primària i Secundària. Els autors de la publicació són: Ferran Berenguer, Joan Coma i Antoni Santisteban. És una proposta de treball que pretén aprofundir el coneixement d'un dels moments més tràgics de la història de Terrassa. La idea és fer un treball previ a la visita per saber com era la ciutat abans de la riuada; un cop a l'exposició, els nois i noies han de treballar directament els continguts del dossier i, un cop a classe, es proposen activitats per seguir investigant el tema.

SERVEI EDUCATIU

Les activitats d'estiu adreçades a nens i nenes han tingut una bona acollida.

En les sessions del programa **Els Més menuts al Museu** hi va haver 131 participants, mentre que en les diferents sessions de tallers infantils dins del cicle **Passa l'estiu al Museu: Què s'hi fa al Museu?** van ser 171 infants.

Aquest setembre el Museu ha presentat la **Guia d'Activitats didàctiques del Museu de Terrassa (curs 2012-2013)**, amb un total de 40 activitats. Enguany es proposen nou novetats:

- Exposició temporal de llarga durada: La riuada del 62 a Terrassa. L'abans i el després de la ciutat
- La Seu d'Ègara a les teves mans.
- L'aventura de l'art.
- Terrassa ciutat d'art.
- La vida a la Cartoixa: escriptura medieval.
- La vila d'època moderna. Fem rajoles d'arts i oficis!
- El retaule de Sant nin i Sant Non.
- En Genís, l'hipopòtam prehistòric de Vallparadís.

- Les tradicions populars: la castanyada, la Quaresma i Sant Jordi.

Si esteu interessats en participar en alguna d'aquestes propostes podeu demanar informació trucant al 93 739 70 72.

Per Nadal el Museu programa dues propostes d'activitats adreçades a infants i famílies:

Per Nadal, els més menuts al Museu (activitats familiars):

Hi ha qui pensa que els museus són territori exclusiu dels adults, però res més allunyat de la realitat. Els infants, de 3 a 6 anys, poden passar una estona molt

divertida en el Museu, mentre s'acosten a la història i a l'art de la ciutat.

Uns titelles expliquen contes i històries que permetran conèixer al simpàtic Tió del Museu, als personatges que viuen als retaules de les Esglésies de Sant Pere, a dos guies eixerits amb qui pujar a la Torre del

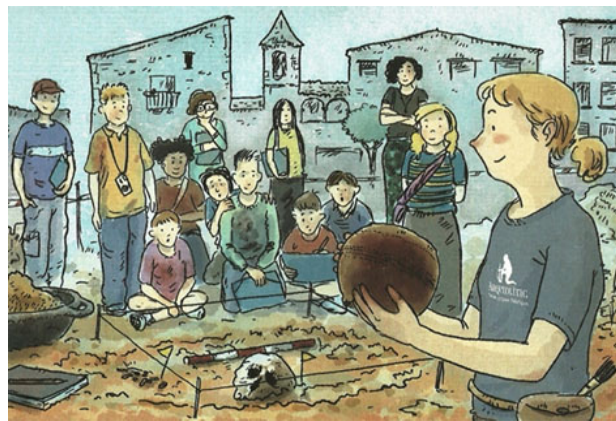
Il·lustració: Mia Pérez

Palau i fer un taller d'art a la Casa Alegre.

En cadascuna de les activitats els infants s'enduran un titella per acolorir a casa.

- Un tió al Museu: dilluns 24 de desembre a les 17.30h al Centre d'Interpretació de la Vila medieval de Terrassa (Plaça de la Torre del Palau, s/n)
- Els retaules de les Esglésies de Sant Pere: dijous 27 de desembre a les 17.30 h a la Seu d'Ègara. Esglésies de Sant Pere (Plaça del Rector Homs, s/n)
- Hi havia una vegada una vila amb un palau: dimecres 2 de gener a les 17.30 h al Centre d'Interpretació de la Vila medieval de Terrassa (Plaça de la Torre del Palau, s/n)
- Taller: Va de retrats: dijous 3 de gener a les 17.30 h a la Casa Alegre de Sagrera (carrer de la Font Vella, 29-31)

Per Nadal, un regal del Museu (per a infants de 4 a 12 anys):

Il·lustració: Kim Amate

L'Ègara Sempere, l'arqueòloga més intrèpida i tafanera de Terrassa, proposa als infants fer una activitat manual i descobrir els misteris més antics de la ciutat.

Aquests tallers es realitzaran a la Casa Alegre de Sagrera.

1. dilluns 24 de desembre
Taller: Una postal de Nadal pop-up! i El misteriós cas del paquet que venia del passat
2. dijous 27 i divendres 28 de desembre
Taller: Un regal pels avis de les riuades i El misteriós cas ocorregut el 25 de setembre del 1962
3. dilluns 31 de desembre
Taller: El calendari que no caduca i El misteriós cas de la cola d'enganxar etiquetes caducada
4. dimecres 2 i dijous 3 de gener
Taller: Fem titelles dels reis d'Orient i El misteriós cas de l'esquelet amb corona
5. divendres 4 de gener
Taller: Fem teatre nadalenc i El misteriós cas de l'esquelet amb corona 2ª part

Si esteu interessats en participar en alguna d'aquestes propostes podeu demanar informació trucant al 93 739 70 72.

LES COL·LECCIONS

Últims ingressos del Museu de Terrassa

RECOL·LECCIÓ:

El 26 de juny es duu a terme una recol·lecció de dotze obres de l'empresa Prointesa, entre les que destaquen dues pintures de Roc Alabern, dues de Floreal Suriguera "Suri" i dues peces de Salvador Joan Pere.

Préstecs

El Museu de Terrassa ha deixat en préstec quatre obres de l'artista terrassenc Sebastià Freixas i Vivó que es podien contemplar en l'exposició **Sebastià Freixas. La figura humana**, que ha estat oberta del 10 de novembre al 16 de desembre a la Sala Muncunill.

LES NOTÍCIES DEL MUSEU

El dimecres 4 de juliol una quarantena de nens i nenes participants en els **tallers d'estiu** programats pel **mNACTEC** van visitar el magatzem del Museu de

Terrassa per poder veure algunes de les restes arqueològiques trobades a Cal Guardiola. Antonio Moro, arqueòleg del Museu, els va explicar com era la vida a la zona de Vallparadís durant la prehistòria, i els va ensenyar restes òssies d'animals, copròlits (defecacions fossilitzades) i restes vegetals (troncs, llavors, ...).

Aquesta mateixa activitat es va fer amb els participants dels tallers d'estiu del nostre Museu, concretament en el Taller Hipopòtams a Vallparadís. Fem d'arqueòlegs i paleontòlegs (del 25 al 29 de juny).

La programació Terrasses d'Estiu ha dut a terme una nova edició del cicle **Sons del temps – música i patrimoni**. Edificis emblemàtics de la nostra ciutat són musicats per formacions locals a partir de repertoris bàsicament hispànics i catalans. Alguns dels concerts s'han realitzat en seccions del Museu de Terrassa:

- dijous 16 d'agost a les 20.30 h a l'Església de Sant Pere: *Stilus fantasticus. Ensemble Le Tendre Amour* amb 140 persones.
- dijous 30 d'agost a les 20.30 h al Castell Cartoixa de Vallparadís: *Hirundo Maris. Chants du Sud et du Nord* amb 170 persones.
- divendres 7 de setembre a les 20.30 h a l'Església de Santa Maria: *Sons de Palau i danses de rasguejat* amb 140 persones.
- dijous 13 de setembre a les 20.30 h a la Casa Alegre de Sagrera: *Le devin du village* amb 153 persones.

El total d'assistents al cicle ha estat de 1.425 persones.

Refresc de patrimoni és una nova iniciativa del Museu que es va presentar aquest estiu amb l'objectiu de donar a conèixer el patrimoni històric i artístic de la ciutat a través d'activitats nocturnes.

El 19 de juliol es va fer la **Passejada pel modernisme**, una ruta nocturna guiada per descobrir l'exterior d'alguns edificis representatius del modernisme local. Hi van assistir 17 persones.

Per manca de participants inscrits es va anul·lar la proposta del mes d'agost, una passejada nocturna guiada pel Parc de Vallparadís per conèixer l'exterior d'alguns elements patrimonials del parc.

Els dies 3, 4 i 5 de setembre del 1713, durant la Guerra de Successió, les tropes borbòniques de Felip V comandades pel general Feliciano Bracamonte, van passar per les armes la Vila de Terrassa. Molts vilatants es van refugiar a l'interior del Convent del Sant Francesc de l'ordre dels frares recol·lectes. El diumenge **4 de setembre** cent trenta persones van participar en la celebració de l'acte commemoratiu per homenatjar a tots els/les terrassencs/terrassenques que van morir i patir defensant les seves institucions i llibertats.

El programa va consistir en la lectura del manifest commemoratiu dels Fets Històrics i el concert *Cum Cantico. Cançons del barroc català* a càrrec de Xavier Pagés, baríton i Santi Figueras, guitarra barroca.

Dins els actes de celebració de la 21a edició de les **Jornades Europees del Patrimoni (JEP): Europa, un patrimoni comú** (29 i 30 de setembre) el MdT va proposar una Jornada de portes obertes a la Seu d'Ègara. Esglésies de Sant Pere (369 persones), al Castell Cartoixa de Vallparadís (690 participants)

i a la Casa Alegre de Sagrera (144 assistents), i dues sessions de l'activitat familiar *Hi havia una vegada una vila amb un Palau* (76 persones) que va comptar amb el patrocini de l'Associació de Veïns del Centre.

Tal i com us hem anat informant el MdT ha participat en diverses iniciatives per difondre els tràgics fets de la riuada del 62 a la nostra ciutat i altres poblacions del Vallès Occidental.

Les activitats que s'han dut a terme són:

- dimecres 26 de setembre, a la casa Alegre de Sagrera: Conferència "Els crèdits de les riuades: el seu impacte econòmic al Vallès Occidental", a càrrec de Jordi Calvet (37 persones).

- dimecres 17 d'octubre, al Teatre Principal: Passi de les pel·lícules: "Riuades del 1962" del Joan Bonastre i "Barro" del Jordi Tomàs i Freixa (70 assistents)
- dimarts 24 d'octubre, a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa: Mostra de documents inèdits sobre la riuada de 1962, a càrrec de Josep Lluís Llorca (54 participants)
- dimecres 7 de novembre, al Castell Cartoixa de Vallparadís: Visita comentada a l'Exposició temporal de llarga durada: Les rierades del 62 a Terrassa. L'abans i el després de la ciutat (19 persones). Amb aquesta activitat el Museu s'ha adherit a les **Jornades Living Heriatge! Viu la Recerca en patrimoni cultural** organitzades per l'ICRPC (Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural). La seva finalitat és explicar les utilitats de fer recerca en

patrimoni cultural i promoure la vocació científica i de recerca entre infants, joves i públic en general.

- dimarts 13 de novembre, a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa: Taula rodona: "La Riuada del 1962, cinquanta anys després" (42 participants).

Els dies 4 i 5 de novembre Brussel·les acull la **trobada europea del Réseau d'Art Nouveau Network**, dins del marc del Projecte Art Nouveau & Ecologie.

En aquesta ocasió es realitzen diverses reunions plenàries per treballar sobretot l'exposició itinerant *Natures de l'Art Nouveau*, que s'inaugurarà l'octubre de 2013 a Hèlsinki.

ÉS NOTÍCIA A LA SEU D'ÈGARA

Del 15 de setembre a l'11 d'octubre es va poder visitar a l'Església de Santa Maria l'exposició **Recreació de pintura romànica dels segles XII - XIII**, de l'artista Ferran Martínez i Martínez. Es va inaugurar el 14 de setembre, amb l'assistència de 25 persones. La mostra exhibia un conjunt de taules de fusta pintades que recreen la pintura mural i la pintura sobre fusta d'època romànica.

Ho organitza: Museu de Terrassa - Ajuntament de Terrassa – Cultura, amb la col·laboració de la Parròquia de Sant Pere.

L'Ajuntament de Terrassa – Cultura amb el Bisbat de Terrassa i la Parròquia de Sant Pere ha programat un seguit de concerts que s'emmarquen en el cicle **Nadal a la Seu:**

*Fotografia de Lorena Mártil Tomás
Institut Torre del Palau
Concurs EFIM 2012*

- dijous 13 de desembre a les 19 h: Presentació del cicle i cantada de nades a càrrec de corals terrassenques. Activitat gratuïta
- dijous 13 de desembre a les 21 h: Concert de orgue i gospel organitzat pel Rotary Club de Terrassa. Preu: 6 €, que es destinaran íntegrament a la Fundació Vicente Ferrer
- divendres 14 de desembre a les 22 h: Cantada de nades a càrrec de Sara Flores. Preu: 5 €
- dissabte 15 de desembre a les 22 h: Cris Juanico canta nades, a càrrec de Cris Juanico del grup Ja t'ho diré. Preu: 5 €
- dissabte 22 de desembre a les 22 h: Homenatge als Tres Tenors (Gala lírica nadalenca). Preu: 5 €
- diumenge 23 de desembre a les 18 h: Cant de la Sibil·la i altres cançons tradicionals nadalenques a càrrec de Maria del Mar Bonet, veu, guitarra i cuatro i Lautaro Rosas, guitarra, bouzouki i charango. Preu: 10 €
- dilluns 24 de desembre:
 - a les 18 h: "Missa del Pollet", la Missa del Gall per a infants .

◉ a les 20.30 h: narració de fragments del Poema de Nadal de Josep Mª de Segarra amb música d'orgue a càrrec de Jordi Figueras i cants a càrrec de la capella de Sant Pere

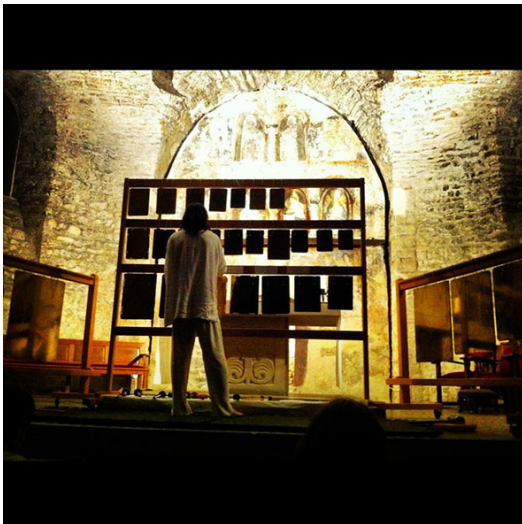
◉ a les 21 h: Solemne Missa del Gall

■ diumenge dia 30 de desembre:

◉ a les 18 h: "L'Altre Carta als Mags d'Orient": meditacions i nades per a infants per conscienciar-los de fer una petició social i solidària als Mags d'Orient. Es lliurarà la carta dels reis a un emissari dels Mags d'Orient i es farà una ofrena d'aliments per a la Càritas parroquial.

■ divendres 4 de gener a les 20 h: Nadal amb tenora i orgue, a càrrec de Jordi Figueras, orgue i Jordi Molina, tenora. Preu: 5€

La Seu d'Ègara. Esglésies de Sant Pere ha acollit fins al moment tres sessions dels **Concerts harmonitzadors amb els quatre cicles del sol de 2012.**

Mark Pulido toca les bilas, unes campanes d'alta freqüència vibratòries. En el concert de l'equinocci de tardor hi van assistir 250 persones.

El darrer concert, el de l'equinocci d'hivern, se celebra el 21 de desembre a les 8 del vespre. Preu: 6 €.

NOUS PROJECTES

Un petit grup de persones han demostrat interès per engregar de nou el grup d'Els Amics del Museu de Terrassa. Ens han demanat que fem extensiva la

proposta de sol·licitar persones voluntàries per treballar en aquest nou projecte. Si hi esteu interessats podeu deixar les enviar un correu a l'adreça electrònica: amicdelmuseudeterrassa@gmail.com o bé trucar al 93 739 70 72.

El cap de setmana del 25, 26 i 27 de gener se celebrarà el Congrés de la Cultura a Terrassa que pretén fer visible la potència del sector cultural i conèixer de primera mà la realitat cultural de la ciutat. Aquesta iniciativa permetrà avançar en la redacció del Llibre Blanc de la Cultura.

Us convidem a participar com a assistents o aportant les vostres experiències en l'àmbit patrimonial.

Informació i inscripció a:

a/e: congresdecultura@terrassa.cat

tel. 93 739 70 00 extensió 2431 o mbl. 610 633 558

L'AGENDA DEL MUSEU

Tal i com hem comentat en l'apartat del Servei Educatiu al llarg de les vacances de Nadal el Museu de Terrassa ha programat activitats adreçades al públic infantil i familiar.

Del 22 al 27 de gener la ciutat d'Aveiro (Portugal) celebra la setena trobada de la xarxa **Réseau Art Nouveau Network**. Les activitats previstes són: l'Assemblea General de la Xarxa, les reunions plenàries, el IV Laboratori Històric Les matières premières et Art nouveau i unes visites per conèixer el patrimoni art nouveau de la ciutat. Hi participen, com sempre, les ciutats membres de la xarxa (Regió de Brussel·les – Capital – coordinadora -, Ålesund (NO), Aveiro (PT), Barcelona (ES), Bruxelles-Brussel (BE), Bad Nauheim (DE), Helsinki (FI), Ljubljana (SL), Nancy (FR), Regione Lombardia (IT), Riga (LET), Terrassa (ES) – ciutats coorganitzadores – i Glasgow (UK), La Chaux-de-Fonds (CH) i La Habana (CU) – socis associats -.

A TERRASSA

Casa Soler i Palet (Font Vella, 28 – 08221 Terrassa - tel. 93 783 27 11 - www.terrassa.cat/cultura)

- Exposició **Infàncies Il·lustrades. Mireia Marzal** – del 22 de desembre de 2012 al 14 de gener de 2013
- Exposició **Art és part** d'Anna Taratiel - del 19 al 25 de gener de 2013

Centre de Documentació i Museu Tèxtil – CDMT (Salmerón, 25 - tel. 93 731 52 02 - www.cdm.t.es)

- Exposició **Colors del mediterrani. Colorants naturals per a un tèxtil sostenible?** – del 21 de desembre fins a finals de 2013

Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya (Rambla d'Ègara, 270 - tel. 93 736 89 66 - www.mnactec.cat)

- Exposició **Dimensió Nano** - fins al 15 de setembre de 2013

Centre Cultural Unnim Caixa Terrassa (Rambla d'Ègara, 340 - tel. 93 780 41 22 - www.fundacioct.es/)

- Exposició **Frederic Gómez Cardellà. De la memòria al cub** - fins al 20 de gener

Sala Muncunill (Plaça Didó, 3 - tel. 93 783 27 11 - www.terrassa.cat/artsvisuals)

- Exposició **Barris Creatius. Projecte de difusió de les arts visuals al territori** – fins al 13 de gener de 2013
- Exposició **SOS: senyals de fum des d'un subsòl** d'Antoni Llena - del 26 de gener al 3 de març de 2013

A l'Espaidos de la Sala Muncunill

- Exposició **Constel·lacions familiars. Sergi Botella** – de l'1 de desembre de 2012 al 13 de gener de 2013
- Exposició **Huracan laissez faire; El miedo es el mensaje** de Juan José Martín Andrés dins del cicle Financial Crimes. Poètiques en l'era del colonialisme financer - del 2 de febrer al 10 de març
- Exposició **We aret he new slaves** de Cuesta/Sastre

dins del cicle Financial Crimes. Poètiques en l'era del colonialisme financer - del 16 de març al 21 d'abril

- Exposició **Arquitectura de la felicidad** de Julie Rivera dins del cicle Financial Crimes Poètiques en l'era del colonialisme financer - del 16 de març al 21 d'abril

ALTRES

- Exposició **World Press Photo 12. Mostra Internacional de periodisme professional** al CCCB – fins al 6 de gener de 2013

- Exposició **Gent de port. Barcelona 1980** al Museu Marítim de Barcelona – fins al 6 de gener de 2013

- Exposició **El món agrari i les terres de parla catalana** a la Capella de Sant Pelegrí de Vilafranca del Penedès – fins al 13 de gener de 2013

- Exposició **Rusiñol, Monet, Gauguin, Sunyer. El paisatge a la Col·lecció Carmen Thyssen** al Caixa Forum de Girona – fins al 13 de gener de 2013

- Exposició **Fotògrafs viatgers (1890-1936). L'àlbum d'Ulisses** al Museu d'Història de Catalunya – fins al 13 de gener de 2013

- Exposició **De Prada a Perpinyà. Pau Casals i el món de l'exili. Reportatges del fotoperiodista Jean Ribière (1944-1956)** al Museu de l'Exili a La Jonquera – fins al 27 de gener de 2013

- Exposició **Art i guerra. Destrucció, espoli i salvaguarda del patrimoni durant la Guerra Civil** al Museu de Badalona – fins al 27 de gener de 2013

- Exposició fotogràfica **Nord d'Àfrica. Ortiz Echagüe** al MNAC – a partir de febrer de 2013

- Tallers infantils **Al taller de Terenci Cándid...** a la Vil·la romana de Centelles. Informació i reserves al 977 25 15 15 – 3, 10, 17 i 24 de febrer de 2013

- Exposició **Catalunya, terra d'ateneus** al Museu d'Història de Catalunya – fins al 3 de febrer de 2013

- Exposició **Agustí Centelles. Una crònica fotogràfica. Anys 30** al Museu Can Framis (Barcelona) – fins al 10 de febrer de 2013

- Exposició **Fissures. Episodis crítics (1957-2011)** al MACBA – fins al 17 de febrer de 2013
- Exposició **El Paral·lel 1894-1939. Barcelona i l'espectacle de la modernitat** al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona – fins al 24 de febrer de 2013
- Exposició **Les altres Pedreres. Arquitectura i disseny al món a principis del segle XX** a La Pedrera – fins al 24 de febrer de 2013
- Exposició **El museu explora. Obres d'art a examen** al MNAC – fins al 24 de febrer de 2013
- Exposició **Fortuny. La Batalla de Tetuan** al MNAC – a partir de març de 2013
- Exposició **Ceràmiques de Picasso. Un regal de Jacqueline a Barcelona** al Museu Picasso – fins a l'1 d'abril de 2013
- Exposició **Escodrinys de Cuixart, Palafrugell 1974, declaració de principis** – fins a l'1 d'abril de 2013

EN LÍNEA

Històries de bombers

<http://historiesdebombers.blogspot.com.es/>

Anunci històric.
*Matafuegos.
Casa Biosca*

Guanyador dels Premis Blocs Catalunya 2012 en l'apartat d'Història, tradicions i patrimoni.

El bloc vol ser una eina al servei de la història dels cosos de bombers catalans, des de la seva creació fins al moment actual.

Podeu trobar-hi un bon nombre de fotografies classificades per èpoques – entre les més antigues trobem per exemple una imatge dels cornetes del cos de bombers de Girona (finals del segle XIX), els bombers de

Figueres fent pràctiques (1899) -, anuncis històrics com el que es pot veure en la imatge: Casa Biosca (primer terç del segle XX), diversos models de cascos i escuts, resums històrics, curiositats com la taula de tocs de xiulet usats a Girona l'any 1868 per avisar d'un incendi en la població i les maniobres a dur a terme, vehicles usats en diferents parcs de bombers on trobem l'exemple d'un parell de fotografies d'un grup de bombers fent pràctiques a Terrassa (anys 50), etc. Es poden trobar informacions variades cercant en un índex alfabètic de poblacions.

I per acabar, trobem L'Apagafocs, una revista virtual i electrònica que té com a principal finalitat estudiar i divulgar la història dels bombers catalans. En el número 16 de la revista (octubre 2012) destaca l'article *La riuada de 1962 i els bombers de Terrassa*.

A LA BIBLIOTECA

En aquest apartat podeu trobar destacades algunes de les darreres publicacions que han arribat al Museu de Terrassa.

Us recordem que aquests documents els podeu consultar al mateix Museu o bé, emportar-vos-els en préstec. L'horari d'obertura de la biblioteca és de dilluns a divendres de 9 a 14 h.

Col·lecció Fundació Cultural Caixa Terrassa. Terrassa : Centre Cultural Terrassa, 2012

La il·luminació als museus. (Manuals de Museologia; 1). Barcelona : Associació de Museòlegs de Catalunya : Museu de Lleida: diocesà i comarcal, 2012

Jaume Canyameres. Homenatges. Terrassa : Ajuntament de Terrassa, 2012

Jordà Vitó. Aquarel·les Passió. (Col·lecció Art Terrassa; 2). Terrassa : Ajuntament de Terrassa – Cultura – Arts visuals, 2012

L'aiguat del 1962, 50 anys després. Terrassa : Fundació Torre del Palau, 2012 (llibre + CD + DVD)

Orfes imaginaris: la sol·licitud de nens i nenes orfes després de la riuada de 1962. (Terraça.doc; 3) Terrassa: Arxiu Històric de Terrassa, 2012

Les pedres. (Col·lecció Art Terrassa; 1). Terrassa : Ajuntament de Terrassa – Cultura – Arts visuals, 2011

Les veus de la tragèdia. La riuada de 1962 a Montcada i Reixach. (El fil de la memòria; 8) Ajuntament de Montcada i Reixach : Ema Publicacions, 2012 (llibre + DVD)

LA RESERVA

Jacint Morera i Pujals i un dels seus pessebres

TÈCNICA: Assemblatge i collage

DATA: 1967

MATERIALS: Fusta, ferro i paper

MIDES CONJUNT: 96 x 84,5 x 11 cm

NÚM. D'INVENTARI: MdT 26.281

PROCEDÈNCIA: Donació: Conxa Cadafalch i Guilera (2011)

UBICACIÓ: Museu de Terrassa. Casa Alegre de Sagrera. Pis Fontanals.

Actualment el Museu de Terrassa compta amb una trentena

d'obres del pintor Jacint Morera.

Jacint Morera i Pujals (Terrassa, 16 de novembre de 1915 – Calonge, 1 de juliol 1989), és un artista local, amb una formació hereva de la tradició

noucentista, tot i que ben aviat s'interessa pels corrents artístics més avantguardistes.

Estudia batxillerat a l'Escola Pia i posteriorment, per acontentar als seus pares, cursa estudis de teoria dels teixits a l'Institut Industrial. Comença a formar-se en la vessant artística amb Tomàs Viver. En els seus inicis professionals publica il·lustracions a *El Dia*.

La primera exposició, de caricatures, la va fer el 1935 a l'Associació Catalanista de Terrassa. Aquest mateix any es fa soci d'Amics de les Arts, agrupació cultural cabdal en la seva vida, amb la que manté una intensa implicació i participació exposant-hi repetidament i, a més, per la seva condició de membre insigne de l'anomenada Penya dels ximples¹.

L'humor de les seves il·lustracions satíriques i acudits li permeten oblidar el que anomena “temps tràgics i sòrdids” i posen de manifest l'escepticisme que sentia envers l'ambient polític de l'època.

El 1936 és mobilitzat al front d'Aragó on realitza una sèrie de dibuixos².

Després de la Guerra Civil torna a Terrassa i es dedica plenament a la pintura. Els seus primers encàrrecs són col·laboracions amb Ramon Cortès per elaborar pintures murals, com per exemple a l'Església dels Carmelitans. El 1939-40 fa el servei militar amb l'exèrcit nacional a Mataró.

El març i el desembre de 1940 exposa els seus dibuixos als Amics de les Arts. L'any 41 realitza un dels seus dibuixos més celebrats: “La penya dels ximples” que retrata perfectament l'ambient de l'entitat.

És en aquests anys quan Jacint Morera es relaciona més activament amb el seu entorn artístic, com demostra la participació en el primer i significatiu Saló d'Octubre (1948); la publicació de *A toc de pito i altres coses* (1954), llibre de dibuixos basat en el lèxic del món tèxtil terrassenc o el primer premi en la I Biennial de Pintura Ciutat de Terrassa (1958) amb l'obra *L'Odisea*.

El 1961 es casa amb Soledat Orriols. S'instal·len a Calonge, però el pintor manté una estreta relació amb Terrassa i amb l'entitat dels Amics de les Arts. Aquest mateix any presenta *Pedres, arrels, troncs i suros de Calonge*, amb peces fetes amb materials trobats que suposen un tomb en la seva producció artística. La seva pintura es torna lluminosa i colorista, amb una temàtica paisatgística mediterrània –l'entorn de Calonge–.

Entre el 1968 i el 1971, cada desembre, exposa a Amics de les Arts. En aquesta etapa la temàtica de la seva obra canvia i sovintegen els retrats, relectures de clàssics,... Entre el 72 i el 74 s'apropa a l'art conceptual i minimalista.

El 1975 elabora el mural *La cargolada* per a una empresa metal·lúrgica de Terrassa, que representa uns personatges menjant cargols, bevent vi i cantant. Inicia un nou període estilístic marcat per la composició geometritzant i unes figures planes, amb uns colors suaus. El setembre del mateix any obté el Premi de la Crítica “Joan Cortès” de Palamós. El 1977 rep el Premi Theodor Rousseau al Premi Vila de Palamós.

Publica el llibre “Ramon Cortès i el seu entorn” (1982), una biografia de l'artista.

Un any després, el Centre Cultural de Caixa de Terrassa acull una retrospectiva de la seva producció artística, organitzada per Amics de les Arts i Joventuts Musicals. L'any 1989 mor sobtadament, a Colonge, a causa d'un atac de cor.

El llenguatge plàstic de Jacint Morera és en moltes ocasions innovador però revela un coneixement i un respecte per la tradició. Cerca constantment nous llenguatges artístics i els abandona després d'un període, quan sembla que els domina a la perfecció. Aquests canvis d'etapes les anomena “salts mortals”, i es caracteritzen perquè cap d'elles s'assembla a l'anterior.

Cinto Morera, amb una trajectòria de més de cin-

quanta anys, fou un autor polifacètic, prolífic i inquiet. Treballa tècniques diverses –trep, pastel, oli, dibuix, il·lustració³, collage–, gèneres –retrat, natura morta, paisatge, pintura religiosa– i formats.

Destaca en altres disciplines com la literatura (l'arxiu familiar conté principalment poemes d'estil senzill i humorístics, molts presentats als Jocs Florals dels Ximplers⁴ , però també inclou reflexions de la vida quotidiana i escrits d'especialista artístic) i l'activisme cultural.

Era a més, una persona sensible, un apassionat per la lectura dels clàssics i els contemporanis i per la música (cantautor i guitarrista autodidacta).

La temàtica religiosa és una constant en la seva obra. El 1957, per exemple, presenta l'exposició *Dotze anys de pintura religiosa* a Amics de les Arts, amb una selecció de peces del 1944 al 1956.

De finals dels 40 fins a poc abans de morir, Morera realitza el pessebre oficial dels “Amics”. Són obres amb formes i materials diversos –paper, filferro, pedres, ampelles buides, porexpan, arpillera, paper de plata, tela, guix, metall, suro, cartolina, etc.-. La seva intenció és trencar amb l'immobilisme i el classicisme estilístic pessebrista⁵. Els seus pessebres són diferents, no deixen ningú indiferent, i fins i tot provoca que algú els considerin irreverents⁶. Cada any a Terrassa hi havia l'expectació de saber com seria el pessebre.

Finalitzades les festes nadalenques, el pessebre es desmunta i en un acte ple d'humor i alegria se subhasten les figures, però també cançons, balls, somriures, ... Els beneficis són donats a l'Hospital de Sant Llàtzer.

El 30 de juny de 2011, Conxa Cadafalch i Guilera signa la donació de dotze pessebres, propietat del seu pare, Josep Cadafalch i Guix.

Entre les obres es troba aquest naixement del 1967, de fusta, ferro i paper, realitzat amb la tècnica de l'assemblatge⁷ i collage⁸.

Presenta les tres figures principals identificades amb inscripcions fetes amb retalls de lletres de paper: Sant Josep, el nen Jesús i la Mare de Déu, refugiats sota un espai arquitectònic, l'establia. Sant Josep, amb vestimenta vermella, porta nimbe i bastó. La Verge Maria, amb túnica i mantell de color blau, apareix nimbada. I al centre, trobem la figura del nen Jesús a la menjadora. El conjunt es troba emmarcat.

La resta de peces de la donació són: Pessebre (1952), Pessebre (1963), Naixement (1965), Àngel (1965), Tres Reis Mags (1965), Pessebre (1966) i cinc conjunts de pessebres sense datar.

Marta de Juan

¹ "... colla d'amics esbojarrats que es troben diàriament al cafè de l'entitat i que impregnen la seva tertúlia ... d'humor i música. ... De tant en tant, organitzen activitats –jocs florals humorístics, excursions, torneigs de naips, subhastes benèfiques i molts, molts homenatges- que transcendeixen el seu cercle (d'altre banda, per als de fora, tota aquesta gent d'Amics de les Arts, sense excepció, són una mica "ximples") ...

A: FARRÉ, A. Amics de les Arts i Joventuts Musicals. Per amor a l'art. 75 anys d'història cultural a Terrassa. Volum 2. Terrassa : Amics de les Arts, 2008

² En el període entre l'inici del retrocés de les forces republicanes fins a la caiguda del front amb la batalla de l'Ebre (març a octubre del 38), realitza una sèrie de dibuixos, que són exhibits a l'exposició **Jacint Morera, dibuixos del front (1938)** a Amics de les Arts i Joventuts Musicals (del 15 de desembre de 2007 al 10 de gener de 2008). Amb un recurs mínim, Morera executa unes magnífiques obres, que mostren la humil quotidianitat del front amb unes imatges plenes de sentiments i molt emotives.

³ Com a il·lustrador col·labora en la revista *Hola* i en el llibre infantil *Cuatro fábulas de Samaniego* (1943).

⁴ Guanya la Flor natural de la primera edició (1945) amb el poema *IV Sonets d'amor*.

⁵ Sota el pseudònim de Prudencio, Morera escriu la columna *Tras el cristal de las gafas* al diari Tarrasa. En una d'elles diu: "... que me perdonen los de la Unión de "Pessebristes", [sus pesebres] me interesan muy poco. Uno reconoce el meritorio esfuerzo de esos

señores, pero sus dioramas artísticos y arqueológicos me dejan generalmente frío. Sus teatreras de escayola y pintura... me producen escasa impresión.

Y, en cambio, me siento irremediamente atraído por el "pessebre" casero, popular; el que ha sido construido sin planos previos, sin ambiciones artísticas."

A: CODES LUNA, M.À. Jacint Morera. Construir des de la senzillesa. Barcelona : Lunwerk, 2010

⁶ En una entrevista, l'artista explica: "Aquest pessebre, ..., com que s'aparta una mica de la tradició era, al principi polèmic a més no poder: hi havia gent que hi vomitava, l'havien agredit, anaven a denunciar-lo al rector del Sant Esperit, el rector venia a veure'l... Hi havia uns drames horribles. Per això, un Nadal vaig renunciar a fer el pessebre, perquè vaig dir que jo no volia ofendre a ningú. I aleshores, altra gent de la casa va construir un pessebre més convencional. Però, fixa't com són les coses: tothom va demanar de seguida que jo tornés a fer-lo l'any que ve, de tan acostumats que hi estaven."

A: CODES LUNA, M.À. Jacint Morera. Construir des de la senzillesa. Barcelona : Lunwerk, 2010

⁷ Procés artístic en el qual la composició tridimensional es fa combinant objectes no artístics. Aquests objectes no han estat dissenyats amb una finalitat estètica sinó que l'artista els ha redescobert i els han incorporat a la seva obra amb la intenció d'expressar un missatge o emoció. L'origen del mot (en sentit artístic) es remunta al principi de la dècada del 1950, quan Jean Dubuffet crea una sèrie de collages d'ales de papallona, que anomena *assemblages d'empreintes*.

A: Viquipèdia: <http://ca.wikipedia.org/wiki/Assemblatge>

⁸ Del francès, coller: enganxar. Tècnica pictòrica consistent en la realització d'una pintura o dibuix amb un o més objectes enganxats. Un collage es pot compondre per complet o solament en part de fotografies, fusta, pell, diaris, revistes, objectes d'ús quotidià, etc.

A: Viquipèdia: <http://ca.wikipedia.org/wiki/Collage>

BIBLIOGRAFIA

Catàleg de l'exposició Jacint Morera, dibuixos del front (1938). Terrassa: Amics de les Arts i Joventuts Musicals, 2007

CODES LUNA, M.À. **Jacint Morera. Construir des de la senzillesa.** Barcelona : Lunwerg . Unnim, 2010

FARRÉ, A. **Amics de les Arts i Joventuts Musicals. Per amor a l'art. 75 anys d'història cultural a Terrassa. Volum 2.** Terrassa : Amics de les Arts, 2008

Jacint Morera, una retrospectiva. Terrassa : Amics de les Arts, 1983

Els salts artístics de Jacint Morera. Terrassa: Centre Cultural Unnim Caixa Terrassa, 2010

Jacint Morera. Biografia
<http://jacintmorera.diderot.info/cat/biografia.html>

Viquipèdia
<http://ca.wikipedia.org/wiki/Assemblatge>
<http://ca.wikipedia.org/wiki/Collage>

Castell Cartoixa de Vallparadís

Carrer Salmerón, s/n

08222 Terrassa Tel. 93 785 71 44

Horaris: de dimecres a dissabte, de 10 a 13.30h i de 16 a 19 h, diumenges, d'11 a 14h
dilluns, dimarts i festius, tancat

tancat per vacances: del 25 al 29 de desembre

Seu d'Ègara. Esglésies de Sant Pere de Terrassa

Plaça del Rector Homs, s/n

08222 Terrassa Tel. 93 783 37 02

Horaris: de dimarts a dissabte, de 10 a 13.30h i de 16 a 19 h
diumenges i festius d'11 a 14 h

tancat per vacances: 25 i 26 de desembre i 1 de gener

Casa Alegre de Sagrera

Carrer de la Font Vella, 29-31

08221 Terrassa Tel. 93 731 66 46

Horaris: de dimecres a dissabte, de 10 a 13h i de 16 a 20 h, diumenges, d'11 a 14 h
dilluns, dimarts i festius, tancat

tancat per vacances: del 25 al 29 de desembre

Torre del Palau i Centre d'Interpretació de la Vila Medieval de Terrassa

Plaça de la Torre del Castell Palau, s/n

08221 Terrassa - Tel. 93 739 70 72

Horari: Cal concertar dia i hora. Visites concertades.

Claustre del convent de Sant Francesc d'Assís

Plaça del Doctor Robert, 1

08221 Terrassa Tel. 93 739 70 72

Horaris: de dilluns a divendres de 10 a 13.30 h i de 17 a 19 h

La resta de dies, cal concertar dia i hora

tancat per vacances: 25 i 26 de desembre

Edició: Ajuntament de Terrassa. Cultura

Coordinació: Museu de Terrassa

Fotografies: Museu de Terrassa

Disseny gràfic i impressió: Grup Digital

Dip. Leg: B-26.574/2000

Ajuntament **de Terrassa**
Cultura

i

Museu de Terrassa

Direcció i Serveis:

Casa Soler i Palet

C. de la Font Vella, 28

Tel. 93 739 70 72

museudeterrassa@terrassa.cat